

“จัดโครงการอย่างไร ให้ห่างไกลทุจริต”

สำหรับบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่ 30 พฤษภาคม 2567

โดย นางสาวอภิญญา พิณอนิยม
นายจรินทร์พงศ์ แดงจิว

นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการพิเศษ
วิศวกรชำนาญการพิเศษ
สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 62

บัญญัติให้ รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ กฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนด²วินัยทางการเงินการคลังด้านรายได้และรายจ่าย ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐ และเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

มาตรา 6

รัฐต้องดำเนินนโยบายการคลัง การจัดทำงบประมาณ การจัดหา รายได้ การใช้จ่าย การบริหารการเงินการคลัง และการก่อหนี้ อย่างมี ประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ตามหลักการรักษา เสถียรภาพและการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และหลักความ เป็นธรรมในสังคม และต้องรักษา³วินัยการเงินการคลังตามที่บัญญัติใน พระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

มาตรา 80

การตรวจเงินแผ่นดินต้องกระทำด้วยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส เทียบธรรม กล่าวหาญ ปราศจากอคติ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน ในกรณีที่มีการทำความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ การสั่งลงโทษทางปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

หมวด 3 วินัยการเงินการคลัง (รายจ่าย)

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

ส่วนที่ 2 รายละเอียด

มาตรา 37

หน่วยงานของรัฐจะก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงินได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมาย

การก่อหนี้ผูกพันและการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่หรือการดำเนินงานต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส คุ่มค่าและประหยัด โดยพิจารณาเป้าหมาย ประโยชน์ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐ และต้องเป็นไปตามรายการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานของรัฐนั้นด้วย

มาตรา 38

ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินมีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎ หรือตามที่ได้รับอนุญาตให้จ่าย

หลักพิจารณาการใช้จ่ายการเงินการคลัง

1

ความชอบด้วยกฎหมาย
พิจารณาจาก

ผู้อนุมัติมีอำนาจ
โดยชอบในการอนุมัติ

2

มีระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง
มติ ครม.

อนุญาตให้เบิกจ่ายได้

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

ส่วนที่ 2 รายจ่าย

มาตรา 39

การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

ส่วนที่ 2 รายจ่าย

มาตรา 39 แห่ง พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังของรัฐ

**ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงิน
จากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน
และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562**

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

ส่วนที่ 3

การจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน และการบริหารทรัพย์สินของรัฐ

มาตรา 48

การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ หรือตามกฎหมายระเบียบของหน่วยงานของรัฐ โดยเคร่งครัด โดยต้องดำเนินการด้วยความสุจริต คุ่มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561

มาตรา 85

วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏว่ามีข้อบกพร่องเนื่องจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ คณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการ ให้ผู้ว่าการมีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องพร้อมทั้งข้อเสนอแนะให้ผู้รับตรวจทราบเพื่อดำเนินการแก้ไข และควบคุมหรือกำกับมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก แต่ผู้ว่าการต้องรับฟังคำชี้แจงและเหตุผลหรือความจำเป็นของหน่วยรับตรวจประกอบด้วย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561

มาตรา 85

จรรยาบรรณ ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจที่ไม่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ให้ผู้ว่าการแจ้งให้ผู้รับตรวจพิจารณาดำเนินการเพื่อให้มีการชดเชยค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจหรือดำเนินการทางวินัย แล้วแต่กรณี และเมื่อผู้รับตรวจดำเนินการเป็นประการใดแล้วให้แจ้งให้ผู้ว่าการทราบ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561

มาตรา 85

วสสคสาม ในกรณีที่ผลการตรวจสอบประกอบกับคำชี้แจงของหน่วย
รับตรวจ ปรากฏว่ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือ
แบบแผนการปฏิบัติราชการใดไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ หรือ การปฏิบัติ
ตามจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อราชการหรือประชาชน ให้เป็นหน้าที่ของผู้ว่าการ
ที่จะเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ
ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือ แบบแผนการปฏิบัติราชการให้เหมาะสมต่อไป
ในกรณีเช่นนั้น การดำเนินการของหน่วยรับตรวจที่บกพร่องให้เป็นอันพับไป
เว้นแต่เป็นกรณีทุจริต

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561

มาตรา 95

วรรคหนึ่ง ในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐหากข้อบกพร่องที่ตรวจพบไม่มีลักษณะเป็นการทุจริต และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจ ผู้ว่าการจะแจ้งให้ผู้รับตรวจทราบเพื่อกำกับดูแลมิให้เกิดข้อบกพร่องอีกก็ได้

14

วรรคสอง ในกรณีที่ข้อบกพร่องที่ตรวจพบมีลักษณะเป็นการทุจริต ให้ผู้ว่าการส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป และให้นำความในมาตรา 88 วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561

มาตรา 95 (ต่อ)

วรรคสาม ในกรณีที่ข้อบกพร่องที่ตรวจพบมีลักษณะก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจหรือมีลักษณะเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ให้ผู้ว่าการแจ้งให้ผู้รับตรวจพิจารณาดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหาย¹⁵ต่อรัฐหรือหน่วยรับตรวจต่อไป หรือดำเนินการทางวินัยแล้วแต่กรณี และเมื่อผู้รับตรวจดำเนินการแล้วให้แจ้งให้ผู้ว่าการทราบ

วรรคสี่ ในกรณีที่ผู้รับตรวจไม่ดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งตามวรรคสาม ภายในเวลาอันสมควร ผู้ว่าการจะแจ้งให้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561

มาตรา 96

วรรคหนึ่ง ผู้รับตรวจผู้ใดไม่ดำเนินการภายในเวลาที่ผู้ว่าการกำหนดตาม
มาตรา 85 วรรคสอง หรือมาตรา 95 วรรคสาม โดยไม่มีเหตุอันสมควร
ผู้ว่าการจะเสนอต่อคณะกรรมการให้ลงโทษทางปกครองแก่ผู้รับตรวจผู้นั้นก็ได้

วรรคสอง ในการเสนอเพื่อให้ลงโทษตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าการสรุป
ข้อเท็จจริง และพฤติการณ์ที่เป็นเหตุ¹⁶ อันควรลงโทษทางปกครอง พร้อมทั้ง
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโทษที่สมควรลงด้วย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561

มาตรา 98

โทษทางปกครอง มีดังต่อไปนี้

- (1) ภาคทัณฑ์
- (2) ตำหนิโดยเปิดเผยต่อสาธารณชน
- (3) ปรับทางปกครอง

17

ในการลงโทษปรับทางปกครอง จะลงโทษปรับเป็นเงินเกินเงินเดือน สิบสองเดือนของผู้ถูกลงโทษ มิได้

ในการพิจารณาโทษทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ คำนึงถึงความร้ายแรง แห่งพฤติกรรมที่กระทำผิดและความเสียหายที่เกิด จากการกระทำนั้น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561

โทษปรับทางปกครอง

- โทษชั้นที่ 1 โทษปรับ*ไม่เกินเงินเดือน 1 เดือน*
- โทษชั้นที่ 2 โทษปรับ*เท่ากับเงินเดือนตั้งแต่ 2 เดือนถึง 4 เดือน*
- โทษชั้นที่ 3 โทษปรับ*เท่ากับเงินเดือนตั้งแต่ 5 เดือนถึง 8 เดือน*
- โทษชั้นที่ 4 โทษปรับ*เท่ากับเงินเดือนตั้งแต่ 9 เดือนถึง 12 เดือน*

โทษปรับทางปกครองโดยการปรับเท่ากับเงินเดือน คิดจากเงินเดือน ขณะที่กระทำผิด ซึ่งอัตราโทษและจำนวนเงินที่จะต้องถูกหักในแต่ละเดือน จะขึ้นอยู่กับคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ขั้นตอนการขออนุมัติโครงการ

1. การขออนุมัติโครงการและขออนุมัติจัดกิจกรรมตามโครงการ
2. การขออนุมัติจัดกิจกรรม กรณีขออนุมัติเฉพาะโครงการไปก่อน
3. การขออนุมัติแผนงาน
4. การขออนุมัติปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมตามโครงการ
5. การขอขยายระยะเวลาโครงการ¹⁹และขออนุมัติจัดกิจกรรมตามโครงการ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
State Audit Office of the Kingdom of Thailand

“ข้อบกพร่องที่ตรวจพบบ่อย”

การเบิกจ่าย (1)

ข้อบกพร่อง

1. ขออนุมัติเฉพาะโครงการ ไม่ได้ขออนุมัติจัดกิจกรรมตามโครงการ
2. ไม่ขออนุมัติแผนงาน
3. ไม่ขออนุมัติปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมตามโครงการ
4. สรุปยอดรวมค่าใช้จ่ายของโครงการไม่ตรงกับหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงิน
5. เอกสารประกอบการเบิกจ่ายไม่ครบถ้วน

การเบิกจ่าย (2)

ข้อบกพร่อง

6. ไม่มีหลักฐานการเบิกจ่ายเงินให้ตรวจสอบ
7. ไม่มีรายละเอียดประกอบหลักฐานการเบิกจ่ายเงินให้ตรวจสอบ หรือมีแต่ไม่ครบถ้วน เช่น ค่าตอบแทนผู้ช่วยนักวิจัย ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่โครงการ ค่าที่พัก ค่าพาหนะ เป็นต้น
8. มีการเบิกจ่ายค่าตอบแทนผู้ช่วยนักวิจัย จำนวนน้อยกว่า/มากกว่า ที่ขออนุมัติไว้ในโครงการ

การเบิกจ่าย (3)

ข้อบกพร่อง

9. การเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย (อัตรา)
10. มีการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้ขออนุมัติไว้ในโครงการ เช่น ค่าของที่ระลึก
11. มีการเบิกจ่ายค่าเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว โดยไม่ได้ขออนุมัติ
12. เบิกค่าทางด่วนนอกเส้นทาง
13. เบิกค่าพาหนะให้ผู้เข้าร่วมโครงการเท่ากันทุกราย

การเบิกจ่าย (5)

ข้อบกพร่อง

14. เบิกค่าใช้จ่ายที่ไม่มีความจำเป็น และไม่ประหยัด เช่น ค่าเช่าที่มเจ้าหน้าที่โครงการ
15. เบิกค่าวัสดุเกินความจำเป็น เช่น ค่าหมึกพิมพ์ จัดซื้อเมาส์ไร้สาย และ external hard disk เป็นต้น
16. เบิกค่าทางด่วนนอกเส้นทาง
17. มีการยืมเงินทดรองจ่ายทั้งจำนวนตามวงเงินที่โครงการได้รับอนุมัติ

การเบิกจ่าย (6)

ข้อบกพร่อง

18. มีการจัดซื้อครุภัณฑ์ในโครงการ (ค่าวัสดุ)

19. มีการหักค่าดำเนินการโครงการ (วิจัย)

ร้อยละ 5 - 10 เป็นรายได้มหาวิทยาลัย/ส่วนงาน

การจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุ (1)

ข้อบกพร่อง

- 1) ไม่พบเอกสารกำหนดร่างขอบเขตงาน รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่ต้องการซื้อหรือจ้าง
- 2) ไม่พบเอกสารหลักฐานแสดงที่มาของราคากลางในการจัดซื้อจัดจ้าง
- 3) หลักประกันสัญญาไม่ครอบคลุม
- 4) การแจ้งเรียกค่าปรับและการสงวนสิทธิ์ค่าปรับ
- 5) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา

การจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุ (2)

ข้อบกพร่อง

- 6) การงดหรือลดค่าปรับ และการขยายระยะเวลา
- 7) การตรวจรับของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ
- 8) การบริหารพัสดุภายหลังการส่งมอบ
- 9) การคืนหลักประกันสัญญา
- 10) การจ้างช่วง

